Digitized by KMV College Library, Jalandhar

ਯੂਨਿਟ–II

4. ਕਾਰਨੱਟ (Cournot) ਦੇ ਮਾਡਲ ਉਪਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 20

ਜਾਂ

5. ਅਲਪਾਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਕੀਮਤ ਦੀ ਕਠੋਰਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿੰਕਡ (Kinked) ਮੰਗ ਵਕਰ ਮਾਡਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

ਯੂਨਿਟ–III

6. ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਕਿ ਬੌਮੋਲ (Baumol) ਦਾ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦਾ ਵਿਕਰੀ ਮੈਕਸੀਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਮਾਡਲ, ਲਾਭ ਮੈਕਸੀਮਾਈਜ਼ਰ ਫਰਮ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ? 20

ਜਾਂ

7. ਵੰਡ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਥਿਊਰੀ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20

ਯੂਨਿਟ–IV

8. ਪਰੇਟੋ ਆਪਟੀਮੈਲਿਟੀ (Pareto optimality) ਸਿਰਫ਼ ਸੰਪੂਰਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ? 20

ਜਾਂ

9. ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਕਿ ਬਜ਼ਾਰ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਾਹਰੀਪਨ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ? ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ? 10,10

C. H-3

3-4-17 (E)

Exam. Code : 213102
Subject Code : 5058

M.A. Economics Semester—II

MAE–201 : MICRO-ECONOMICS–II

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

SECTION—A

Note :– Attempt **ALL** questions. Each question carries **2** marks.

1. (a) How AR and MR curves are related to each other under perfect competition ?

   (b) What is the shape of supply curve under monopoly ?

   (c) Define selling costs.

   (d) What is peak load pricing ?

   (e) Define bilateral monopoly.

   (f) What is differentiated oligopoly ?

   (g) Explain limit price.

   (h) What is maximin strategy ?

   (i) Define bliss point

   (j) What do you mean by public goods ? 2×10=20

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

SECTION—B

Note :– Attempt **FOUR** questions selection **ONE** questions from each unit.

UNIT–I

2. Explain diagrammatically short run and long run equilibrium of a firm under perfect competition. 20

OR

3. What is price discrimination ? Explain its different degrees and conditions. 5,15

UNIT–II

4. Write a detailed note on Cournot's model. 20

OR

5. Explain how kinked demand curve model explains the rigidity of price under oligopoly ? 20

UNIT–III

6. Explain how Baumol's sales revenue maximization model of a firm is different from profit maximizer firm ? 20

OR

7. Examine critically the Marginal Productivity theory of distribution. 20

UNIT–IV

8. 'Pareto optimality can only be achieved under perfect competition.' Comment. 20

OR

9. Explain how externalities are a source of market failure ? How can they be controlled ? 10,10

(Punjabi Version)

ਭਾਗ—ੳ

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

1. (ੳ) ਸੰਪੂਰਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਹਿਤ ਏ. ਆਰ. ਅਤੇ ਐਮ. ਆਰ. ਵਕਰ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਨ ?
   (ਅ) ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈ ਕਰਵ ਦਾ ਕੀ ਅਕਾਰ ਹੈ ?
   (ੲ) ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
   (ਸ) ਪੀਕ ਲੋਡ ਪਰਾਈਜ਼ਿੰਗ ਕੀ ਹੈ ?
   (ਹ) ਦੁਵੱਲੇ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
   (ਕ) ਅਵਕਾਲਿਤ ਅਲਪਾਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ?
   (ਖ) ਸੀਮਾਂ ਕੀਮਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
   (ਗ) ਮੈਕਸੀਮਿਨ ਰਣਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ?
   (ਘ) ਆਨੰਦ ਬਿੰਦੂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
   (ਙ) ਜਨਤਕ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2×10=20

ਭਾਗ—ਅ

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ **ਇੱਕ-ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਕੁੱਲ **ਚਾਰ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–I

2. ਸੰਪੂਰਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਹਿਤ ਫਰਮ ਦੀ ਛੋਟੀ ਦੌੜ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਦੌੜ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

ਜਾਂ

3. ਕੀਮਤ ਵਿਭੇਦ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 5,15

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

ਯੂਨਿਟ–1

2. ਆਈ. ਐਸ. (IS) ਅਤੇ ਐਲ. ਐਸ. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਉੱਤਪਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਈ. ਐਸ. ਐਲ. ਐਮ. (IS-LM) ਮਾਡਲ ਦੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਆਈ. ਐਸ. ਅਤੇ ਐਲ. ਐਮ. ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–2

3. ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਟੋਬਿਨ (Tobin) ਦੇ ਸ਼ੋਧ ਕੀਤੇ ਫਿਲਿਪਸ ਵਕਰ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–3

4. ਕਾਰੋਬਾਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਹਿਕਸ਼ੀਅਨ (Hicksian) ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਵਪਾਰ ਚੱਕਰ ਦੇ ਸੈਮੁਏਲਸਨ (Samuelson) ਮਾਡਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–4

5. ਓਪਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੰਡੇਲ–ਫਲੇਮਿੰਗ (Mundell-Fleming) ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਭੁਗਤਾਨ ਬਕਾਏ ਵੱਲ ਮੁਦਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

Exam. Code : 213102
Subject Code : 5059

M.A. Economics Semester—II

MACRO–ECONOMICS–II

Paper—MAE-202

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—(1) The **FIRST** question is compulsory. Each part of this question carries 2 marks

(2) Attempt **ONE** out of **TWO** questions from each of the **FOUR** units. Each question carries **20** marks.

1. (a) Define Monetary policy.

(b) What do you mean by labour market ?

(c) What do you understand by product market ?

(d) Define rational expectation.

(e) What is meant by demand pull inflation ?

(f) What do you understand by accelerator ?

(g) Define depression.

(h) Define trade cycle.

(i) Explain the term capital account.

(j) How do you explain the term flexible exchange rate ?

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

UNIT—1

2. Explain the derivation of IS and LM functions and also examine the dynamic adjustment of IS-LM model.

OR

Discuss the effectiveness of fiscal and monetary policy in terms of the IS and LM function.

UNIT—2

3. State and explain the Structural theory of inflation.

OR

Explain the Tobin's modified Phillips curve using suitable diagrams.

UNIT—3

4. Critically examine the Hicksian theory of business cycle.

OR

Discuss the Samuelson's model of trade cycles. Give its criticisms.

UNIT—4

5. Explain Mundell-Fleming model in the context of open economy.

OR

Critically explain the monetary approach to the balance of payments

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— (1) ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ **2** ਅੰਕ ਹਨ।

(2) ਹਰੇਕ **ਚਾਰ** ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ **ਦੋ** ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ **20** ਅੰਕ ਹਨ।

1. (ੳ) ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ਅ) ਲੇਬਰ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ੲ) ਉਤਪਾਦ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

(ਸ) ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਉਮੀਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ਹ) ਡੀਮਾਂਡ ਪੁਲ ਇਨਫਲੇਸਨ (Demand pull inflation) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ਕ) ਐਕਸਲਰੇਟਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

(ਖ) ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ਗ) ਵਪਾਰ ਚੱਕਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ਘ) ਪੂੰਜੀ ਖਾਤਾ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(ਙ) ਲਚੱਕਦਾਰ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਦਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰੋਗੇ ?

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

ਯੂਨਿਟ–IV

8. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 20

9. (ੳ) ਇੱਕ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੇ ਪਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਵਿਧੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(ਅ) ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੇ 50 ਫਿਲਿਪਸ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਲਬ ਖਰੀਦੇ ਅਤੇ 50 ਐਚ. ਐਮ. ਟੀ. ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਬਲਬ ਖਰੀਦੇ। ਉਸਨੇ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਕੀ ਫਿਲਿਪਸ ਦੇ ਬਲਬਾਂ ਦੀ ਔਸਤਨ ਲਾਈਫ 1500 ਘੰਟੇ, 60 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਐਸ. ਡੀ. (S. D.) ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਐਚ. ਐਮ. ਟੀ. ਦੇ ਬਲਬ 1512 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਔਸਤਨ ਲਾਈਫ 80 ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਐਸ. ਡੀ. (S. D.) ਨਾਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਲਬਾਂ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਮੀਨ ਲਾਈਫ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਫਰਕ ਹੈ ? 10,10

(EVENING) 12/05/17 Contre No. 03

Exam. Code : 213102
Subject Code : 5060

M.A. Economics Semester—II

MAE–203 : QUANTITATIVE METHODS FOR ECONOMISTS–II

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :—Attempt **FIVE** questions in all. Question No. **1** is compulsory and attempt **ONE** question from each of the **FOUR** Units.

1. (i) Distinguish between linear and non-linear correlation.

(ii) In a trivariate distribution

$a_1 = 2, a_2 = a_3 = 3$

$r_{12} = 0.7, r_{23} = r_{13} = 0.5$

Find $b_{12.3}$.

(iii) Explain Gompertz curve.

(iv) Define standard error of estimate.

(v) Explain the importance of time series analysis.

(vi) Define probability density function.

(vii) What do you mean by conditional probability ?

(viii) Define Binomial distribution.

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

(ix) Distinguish between Type–I and Type–II errors.

(x) What do you mean by an estimator ? 2×10=20

UNIT–I

2\. (a) From the following data, find the Karl Pearson's correlation coefficient :

X :	50	62	72	25	20	60	60
Y :	48	65	74	33	25	55	66

(b) Given the following data, estimate :

(i)The value of 'Y' when 'X' = 70

(ii)The value of 'X' when 'Y' = 90

	X	Y
Mean	18	100
S.D.	14	20

Coefficient of correlation = + 0.8. 10,10

3\. The following table shows the corresponding values of three variables X_1, X_2 and X_3. Find the least square regression equation of X_1 on X_2 and X_3 :

X_1 :	3	5	6	8	12	14
X_2 :	16	10	7	4	3	2
X_3 :	90	72	54	42	30	12

20

UNIT–II

4\. (a) Discuss any one method of measuring seasonal variations.

(b) Below are given the figures of production (in thousand tonnes) of a sugar factory :

Year	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Production	70	75	90	98	84	91	100

Fit a straight live trend by the method of least squares and find the trend values. 10,10

5\. (a) Fit a second degree parabola to the following data :

X :	0	1	2	3	4
Y :	1	5	10	22	38

(b) Explain the shapes and methods of fitting a modified exponential curve. 10,10

UNIT–III

6\. (a) There are two identical boxes containing respectively 4 white and 3 red balls, 3 white and 7 red balls. A box is chosen at random and a ball is drawn from it. If the ball is white, what is the probability that it is from first box ?

(b) Two unbiased dice are thrown. Find the expected value of the sum of numbers of points drawn. 10,10

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

7. (a) Define moment generating function. Why is it called moment generating function ?

(b) In a certain distribution 20 percent of the candidates scored 60 or more marks and 30 percent scored 40 or less marks. Find the mean and standard deviation of marks assuming that the marks are normally distributed. 10,10

UNIT–IV

8. Enumerate the various sampling techniques and describe any two of them. 20

9. (a) Discuss the procedure followed in testing a hypothesis.

(b) A man buys 50 electric bulbs of 'Philips' and 50 electric bulbs of 'HMT'. He finds that 'Philips' bulbs give an average life of 1500 hours with a S.D. of 60 hours and 'HMT' bulbs gave an average life of 1512 hours, with a S.D. of 80 hours. Is there a significant difference in the mean life of the two makes of bulbs. 10,10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਕੁੱਲ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. (i) ਲੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਲੀਨੀਅਰ ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

(ii) ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਈਵੇਰੀਏਟ (Trivariate) ਵੰਡ ਵਿੱਚ

$a_1 = 2,\ a_2 = a_3 = 3$

$r_{12} = 0.7,\ r_{23} = r_{13} = 0.5$

$b_{12.3}$ ਪਤਾ ਕਰੋ।

(iii) ਗੋਮਪਰਟਜ਼ (Gompertz) ਵਕਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(iv) ਅੰਦਾਜ਼ੇ (Estimate) ਦੀ ਮਿਆਰੀ ਗਲਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(v) ਟਾਈਮ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(vi) ਸੰਭਾਵਨਾ ਘਣਤਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(vii) ਸ਼ਰਤੀਆ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(viii) ਬਾਈਨੋਮੀਯਲ (Binomial) ਵੰਡ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

(ix) ਟਾਈਪ I ਅਤੇ ਟਾਈਪ II ਗਲਤੀਆਂ (Errors) ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

(x) ਇੱਕ ਏਸਟੀਮੇਟਰ (Estimator) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2×10=20

ਯੂਨਿਟ–I

2. (ੳ) ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਡਾਟਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਰਲ ਪੀਅਰਸਨ ਦੇ ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ :

ਐਕਸ (X) :	50	62	72	25	20	60	60
ਵਾਈ (Y) :	48	65	74	33	25	55	66

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

(ਅ) ਨਿਮਨ ਡਾਟਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉ :

(i) ਜਦੋਂ ਐਕਸ (X) = 70 ਤਾਂ ਵਾਈ (Y) ਦਾ ਮਾਨ

(ii) ਜਦੋਂ ਵਾਈ (Y) = 90 ਤਾਂ ਐਕਸ (X) ਦਾ ਮਾਨ

	ਐਕਸ (X)	ਵਾਈ (Y)
ਮੀਨ (Mean)	18	100
ਐਸ. ਡੀ. (S.D.)	14	20

ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ = + 0.8 10,10

3. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੇਰੀਏਬਲਾਂ X_1, X_2 ਅਤੇ X_3 ਦੇ ਸੰਗਤ ਮੁੱਲ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। X_2 ਅਤੇ X_3 ਉਪਰ X_1 ਦੇ ਲੀਸਟ ਸੁਕੇਅਰ ਰੀਗਰੈਸ਼ਨ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ :

X_1 :	3	5	6	8	12	14
X_2 :	16	10	7	4	3	2
X_3 :	90	72	54	42	30	12

20

ਯੂਨਿਟ–II

4. (ੳ) ਮੌਸਮੀ ਫਰਕ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ।

(ਅ) ਹੇਠ ਇੱਕ ਚੀਨੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅੰਕੜੇ (ਹਜ਼ਾਰ ਟਨ ਵਿੱਚ) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ :

ਸਾਲ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
ਉਤਪਾਦਨ	70	75	90	98	84	91	100

ਲੀਸਟ ਸੁਕੇਅਰ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਲਾਈਨ ਰੁਝਾਣ ਫਿਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰੁਝਾਣ ਮੁਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ। 10,10

5. (ੳ) ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਡਾਟਾ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਪੈਰਾਬੋਲਾ (Parabola) ਫਿਟ ਕਰੋ :

ਐਕਸ :	0	1	2	3	4
ਵਾਈ :	1	5	10	22	38

(ਅ) ਸ਼ੋਧ ਕੀਤੇ ਏਕਪੈਨੇਨਸ਼ਿਯਲ (Exponential) ਕਰਵ ਦੇ ਅਕਾਰ ਅਤੇ ਫਿਟਿੰਗ (Fitting) ਦੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10,10

ਯੂਨਿਟ–III

6. (ੳ) ਇੱਥੇ ਦੋ ਆਦਰਸ਼ਕ ਬਾਕਸ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4 ਸਫੇਦ ਅਤੇ 3 ਲਾਲ ਬਾੱਲ, 3 ਸਫੇਦ ਅਤੇ 7 ਲਾਲ ਬਾੱਲ ਹਨ। ਇੱਕ ਬਾਕਸ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਾੱਲ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਜੇ ਬਾੱਲ ਸਫੇਦ ਹੈ ਤਾਂ ਇਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਬਾਕਸ ਤੋਂ ਡਿੱਗੀ ਹੈ ?

(ਅ) ਦੋ ਨਿਰਪੱਖ ਡਾਈਸਾਂ ਸੁਟਿਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅਪੇਖਿਤ ਮੁੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੋ। 10,10

7. (ੳ) ਪੱਲ ਜਨਰੇਟਿੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਲ ਜਨਰੇਟਿੰਗ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(ਅ) ਇੱਕ ਵੰਡ ਵਿੱਚ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ 60 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ 40 ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਵਿਚਲਨ ਪਤਾ ਕਰੋ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਅੰਕ ਆਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ। 10,10

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

ਯੂਨਿਟ–II

4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਖਰਚ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

5. ਜਨਤਕ ਖਰਚ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20

ਯੂਨਿਟ–III

6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

7. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਜਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 20

ਯੂਨਿਟ–IV

8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵੰਡ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20

9. ਮਾਨੀਟਰੀ ਅਤੇ ਫਿਸਕਲ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20

L.No 3 , 17-5-17 Eve

Exam. Code : 213102
Subject Code : 5061

M.A. (Economics) Semester—II

PUBLIC FINANCE

Paper—MAEO–I

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt **FIVE** questions in all. Question No. **1** is compulsory and attempt **ONE** question from each of the four units.

1. (i) Define Public Finance.

(ii) What do you mean by buoyancy ?

(iii) Distinguish between direct and indirect taxes.

(iv) Explain Wagner's Law.

(v) What are the effects of public expenditure on distribution ?

(vi) What do you mean by Revenue deficit ?

(vii) Define debt trap.

(viii) Explain programme budgeting.

(ix) Define the term 'Fiscal Federalism'.

(x) What are the main objectives of fiscal policy ?

2×10=20

Digitized by KMV College Library, Jalandhar

UNIT—I

2. Evaluate the modern theory of incidence of taxation. 20

3. Examine the role of Public Finance in developing countries like India. 20

UNIT—II

4. Explain the reasons for growth of public expenditure in India. 20

5. Examine various principles of public expenditure. 20

UNIT—III

6. Discuss the importance and management of public debt in India. 20

7. Explain different kinds of budgets. 20

UNIT—IV

8. Examine the existing division of resources between the Centre and the States in India. 20

9. Examine the interdependence of monetary and fiscal policies. 20

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਕੁੱਲ **ਪੰਜ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ **I** ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. (i) ਪਬਲਿਕ ਵਿੱਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

   (ii) ਲਚੀਲਾਪਨ (buoyancy) ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

   (iii) ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।

   (iv) ਵੈਗਨਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

   (v) ਵੰਡ ਉਪਰ ਜਨਤਕ ਖਰਚ ਦੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ ?

   (vi) ਮਾਲ ਘਾਟੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

   (vii) ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

   (viii) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਜਟਿੰਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

   (ix) ਫਿਸਕਲ ਸੰਘਵਾਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

   (x) ਫਿਸਕਲ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ? 2×10=20

ਯੂਨਿਟ–I

2. ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ। 20

3. ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿੱਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 20